

Καλαρρυτιώτικα Νέα

ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟΥ ΣΥΝΑΓΕΣΜΟΥ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ "Η ΕΠΙΝΑΘΟΣ" ΙΩΑΝΝΙΝΑ
ΜΑΡΤΙΟΣ - ΑΠΡΙΛΙΟΣ 1990 • ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 27 • ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1985 Δ/ΝΣΗ: ΛΑΜΠΟΒΙΤΙΑΔΗ 3 Τ.Κ. 453 33 - ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Ανάγκη ζωής

Η ΟΔΙΚΗ ΣΥΝΔΕΣΗ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ - ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ

Πόση άνοια χρειάζεται για να θεωρηθεί στα τέλη του εικοστού αιώνα και την ανατολή του εικοστού πρώτου η οδική σύνδεση της πρωτεύουσας του νομού, δηλαδή των Ιωαννίνων, μ' ένα ιστορικό κεφαλοχώρι μοναδικής πολιτιστικής ακτινοβολίας στον Ελλαδικό χώρο κι έξω απ' αυτόν, δηλαδή των Καλαρρυτιών, θέμα αδιάφορο, ασήμαντο, τιποτένιο!

Αφήνουμε τα λάθη, την ανεπάρκεια «υπευθύνων» και μη, γενικά το έγκλημα του χθες να μείνουν οι ιστορικοί Καλαρρυτίτες χωρίς δρόμο με τα Γιάννινα. Αυτά δεν τα αφήνουμε χωρίς οδύνη, χωρίς πόνο, χωρίς απέραντη αγανάκτηση, αλλ' από ανάγκη, από φρόνηση του παρόντος.

Προσβλέπουμε σήμερα με πραγματικό σπαράγμο, βλέπουμε την ορεινή ζωή σε πλήρη εγκατάλειψη, αγανακτούμε από αδικαιολόγητες δικαιολογίες σωρό, πάντοτε αστήρικτες και φτηνές και λέμε νηφά-

λια: Αυτή την ώρα τι μένει για να τελειώσει αυτός ο δρόμος; Απλά χωρίς περιττόλογα και περιστροφές: 1) επτακόσια μέτρα χωματό-

σο και οι Καλαρρυτιώτες, που με πείσμα παραμένουν στη γενέθλια γη και μετακινούνται ακόμη με μουλάρια, καλά διαβάσατε με μουλά-

Τώρα για ποιον γράφονται αυτά; Για πολλούς. Ιδιαίτερα για τους αρμοδίους των τεχνικών υπηρεσιών και τον κ. νομάρχη Ιωαννίνων για

εμπαιγμό!

Πιστεύουμε η ταλαιπωρία τόσων δημιουργικών ανθρώπων, των κατοίκων των Καλαρρυτιών, που ζουν κάτω από δυσμενείς συνθήκες ζωής να συγκινήσει τους υπευθύνους. Ζητούμε λύση πρακτική, όχι λόγια, κούφια «θα», κουνέντες. Είμαστε χορτάτοι από λόγια, θέλουμε έργα. Τα λόγια για μας είναι πλέον «σκύβαλα».

Βασικός στόχος μας η αποπεράτωση της οδικής σύνδεσης Ιωαννίνων-Καλαρρυτιών για να μπορούν οι ντόπιοι να δουν μια άσπρη μέρα και οι τριακόσιες πενήντα οικογένειες Καλαρρυτιωτών που ζουν στα Γιάννινα και οι έξι χιλιάδες (6.000) που είναι σκόρπιοι, όπου γης, ν' ανεβαίνουν στα σπίτια τους. Περιμένουμε δημιουργικοί υπεύθυνοι άνδρες της πολιτείας να σημαδεύουν με τις ενέργειές τους το πέρας του χωματόδρομου.

ΤΟ ΔΙΟΙΚ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Χριστός Ανέστη

Τα "Καλαρρυτιώτικα Νέα"

δρομος δηλαδή διάνοιξη με εκσκαφέα (Μπουλτόζα) στα παραπάνω μέτρα και 2) μία γέφυρα, την οποία έχουμε εξασφαλίσει από το υπουργείο Εθνικής Αμύνης. Τίποτε παραπάνω. Πολλά είναι;

Έτσι έχουν τα πράγματα χωρίς διάθεση απλούστευσης ή σμίκρυνσης της πραγματικότητας. Χρειάζεται συνέχεια στην ενημέρωση; Καμία, απολύτως καμία! Τη γνωρίζουν οι αρμόδιοι της Νομαρχίας Ιωαννίνων; Τόσο καλά οι πανέλληνες, οι εφημερίδες και οι ευρωπαϊκές τηλεοράσεις, ό-

ρια! Δεν είναι τουλάχιστον κρίμα; για να μη πούμε έγκλημα; Η πίκρα των μοχθούντων ξωμάχων στο κατακόρυφο.

Μπροστά σε τέτοια θλιβερά πολιτιστικά και κοινωνικά θέματα, που η λύση καρκινοβατεί χρόνια σταματάει η σκέψη κάθε μυαλωμένου και συνετού ανθρώπου. Ο προβληματισμός έχει τέτοια τραγική μορφή, που οι λέξεις ωχριούν να δώσουν μέρος απ' την απαράδεκτη πραγματικότητα. Τα έργα προάγονται όπως η ζωή!

να επιληφθούν με έντονο διαφέρον για το ζωτικό θέμα, που είναι θέμα ζωής του χωριού μας και της χώρας μας.

Μην ξεχνάμε ακόμη ότι μας εκθέτει διεθνώς!

Δεν προχωρήσαμε σε παροχή λεπτομερειακών στοιχείων, που διαθέτουν οι αρμόδιες τεχνικές υπηρεσίες Νομαρχίας Ιωαννίνων και το αρμόδιο υπουργείο. Το πρόβλημα, το οξύ πρόβλημα, το θυμίζουμε για πολλοστή φορά με την ελπίδα, ότι αυτή η φορά θα είναι η τελευταία. Δεν αντέχουμε άλλο τον

Εμείς και ο τόπος μας

Η ΑΝΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΞΩΜΑΧΟΥ

Γράφει ο ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΘΕΟΧΑΡΗΣ, Λυκείαρχης

φο στο κεφάλι, καινούργια μπλε σκουτιά και το περήφανο σαλβάρι του, που ακουμπούσε στα σκούρα καφέ τσαρούχια του με τη μαύρη φούντα τους. Στο ένα χέρι τη γκλίτσα και στ' άλλο την άσπρη λαμπάδα. Οι γυναίκες μας με τα παιδιά προπορεύονταν χαρούμενα. Στη χαρά είμαστε πάντα βιαστικοί.

— Για την Ανάσταση μπάρμπα Χρήστο; τον ρώτησα.

— Όπως όλος ο κόσμος, απάντησε ανοιχτόκαρδα μ' ένα συναίσθημα ευτυχίας, ειλικρινείας και καλής καρδιάς, ανθρώπου που ολοκληρώνει τη ζωή.

Ήμουν βέβαιος για την απάντηση, αλλά ρώτησα περισσότερο για να χαρώ την απροσποίητη έκφρασή του και για να δώσω την ευκαιρία να έχω ένα ζωντανό τεκμήριο ανυπόκριτης στιγμής τόσο σπάνιας στον καιρό

της διπλοπροσωπίας και της ανυπόκριτης ψευτιάς. Με είδε θυμωμένο στις σκέψεις μου, ποιος ξέρει τι σκέφτηκε ο άνθρωπος με το τετραπέρατο ορεινό μυαλό του και με διέκοψε:

— Φαντάστηκες τίποτε άλλο;

— Για όνομα του Θεού, μπάρμπα Χρήστο, τέτοια μέρα.

Οι καμπάνες διαλάλουν το σωτήριο άγγελμα της Αναστάσεως στην Πίνδο μας, στις περήφα-

νες βουνοκορφές της, στον Μπάρο, στην Κακαρδίτσα, στον Πρέσσο, στην Πουλιάννα, στις Νύφες, παντού. Οι κοντοραχούλες έσμιγαν το χαρμόσυνο άγγελμα και τα θηρία της εξοχής από ένστικτο ένοιώθαν την ιδιαιτερότητα της στιγμής στις κρύπτες της φιλόξενης γης. Αποκαλυπτικά, εξομολογητικά σημάδια στο δρόμο της πορείας της ζωής!

— Ξέρεις, Γιάννη, διέκοψε τις ευφρόνες εμπειρίες μου ο μπάρμπα Χρήστος, κοντά στο κοπάδι που βόσκω στις κοντοραχούλες και τα διάσε-

• ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗΝ 6η ΣΕΛ

Όλες οι γλυκόλαλες καμπάνες του Αϊ - Νικόλα χτυπούσαν χαρμόσυνα για την Ανάσταση του Χριστού μας. Μέσα στην άνοιξη το χαρμόσυνο άγγελμα έπαιρνε τις πιο ταίριαστες του διαστάσεις. Οι χωριανοί, οι ντόπιοι, οι Καλαρρυτιώτες της διασποράς και πολλοί φίλοι των Καλαρρυτιών κατηφόριζαν κι ανηφόριζαν τα γκαλντερίμια για τον Αϊ - Νικόλα.

Τυχαία καθώς κατέβαινα απ' τη γειτονιά μου με την άσπρη λαμπάδα στο χέρι συναντώ το γείτονα το γέρο - Χρήστο τον τσοπάνο. Καλοντυμένος, με μαύρο σκού-

Τα νέα του δρόμου

Πάλι για το δρόμο μιλάτε; Πάλι για το δρόμο τρέχετε; Πάλι για το δρόμο γράφετε;

Μ' αυτά κι' άλλα παρόμοια ερωτήματα μας αντιμετωπίζουν πολλοί συμπολίτες μας βλέποντας τον συνεχή και αδιάκοπο αγώνα που κάνουμε προς όλες τις κατευθύνσεις για να φτάσει έστω και το 2000 ο ΔΡΟΜΟΣ ΣΤΟΥΣ ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ.

Αρκετοί παραμένουν αδιάφοροι μια και τα χωριά τους — που ελάχιστα έχουν να επιδείξουν σε εθνικούς αγώνες, πολιτισμό, ιστορία, πνευματικότητα, φυσική ομορφιά — έχουν από μερικές δεκαετίες δρόμο και μάλιστα ασφαλτοστρωμένο. Άλλοι συγκινούνται από την επιμονή μας και την υπομονή μας αλλά δεν μπορούν να κάνουν τίποτα.

Εκείνοι όμως που πρέπει να συγκινηθούν και με την δύναμή τους και την θέση τους πρέπει να βοηθήσουν, μένουν παγερά αδιάφοροι στην πράξη, στους λόγους όμως μας γεμίζουν υποσχέσεις.

Οι Καραρρυτιώτες όμως μέχρι τότε θα περιμένουν;

Και τώρα πού βρισκόμαστε:

Οι εργασίες διάνοιξης είχαν σταματήσει τους χειμερινούς μήνες, κάτω από τη βύση Κονκούλι. Αρχές Απριλίου ο εργολάβος έφερε — διά μέσου Ματσονίου — ένα μηχανήμα τσάπα - φορτωτής και καύσιμα για τη συνέχιση των εργασιών. Διέκοψε λόγω Πάσχα πριν καλά - καλά ν' αρχίσει και τώρα λόγω βροχών και χιονιών (στο Μπάρο) δεν μπορεί να επικοινωνεί ούτε μέσω Ματσονίου κι έτσι δεν έχουμε καμιά πρόοδο.

Όμως πρωταρχικό ρόλο, δυστυχώς αρνητικό, έχει στις εργασίες διάνοιξης του δρόμου η μη κατάθεση και έγκριση μέχρι σήμερα του προϋπολογισμού της Νομαρχίας, που δεν προβλέπεται να γίνει γρηγορώτερα από τέλη Μαΐου. Αποτέλεσμα αυτού είναι να μη γνωρίζει κανείς αν για το έργο θα διατεθούν για το 1990 πιστώσεις και ποιο θα είναι το ύψος τους.

Παρ' όλες τις τεράστιες οικονομικές δυσχέρειες που αντιμετωπίζει σήμερα η χώρα, δεν θα πρέπει αυτό να το δεχθούν οι Καραρρυτιώτες ως δικαιολογία για την μη διάθεση της απαιτούμενης πιστώσεως για την ολοκλήρωση της διάνοιξης του δρόμου Καραρρυτών.

Ο Αϊ Γιώργης των Σαρακατσάνων

●) Συνέχεια απ' την 3η σελ. και κανονίζονται ακόμα συνήθως, οι συμφωνίες του τέλειγκα με τους τσοπάνηδες· αυτό το διάστημα κρατάει ο συνεταιρισμός τους». . . (Α, ρλη').

Τον καβαλάρη 'Αγιοι Σαρακατσάνοι συνηθίζουν να τον σκαλίζουν πάνω στις καλλιτεχνικές ρόκες, που τις προσφέρουν και δώρα οι αρραβωνιαστικοί στις αρραβωνιαστικές τους. Τον παριστάνουν καβαλάρη, όπως τον ξέρουμε, να σκοτώνει τον δράκοντα. Η Α. Χατζημιχάλη δίνει στο βιβλίο της μερικές εικόνες από τις ρόκες αυτές, παρατηρώντας ότι, ενώ από τις άλλες ρόκες των Σαρακατσάνων δεν λείπουν οι σταυροί και τα φεγγάρια, σ' αυτές που παριστάνουν τον 'Αϊ-Γιώργη, σταυροί δεν σκαλίζονται. (Φαίνεται πως τον σταυρό τον αναπληρώνει εδώ η παρουσία του 'Αϊ-Γιώργη, όχι μονάχα με την αγιότητά του, αλλά θα έλεγα και με το σχήμα της, αφού καβαλάρης και άλογο φτιάχνουν, κατά κάποιον τρόπο, ένα σταυρό).

Στον Β' και στον Γ' ίσως τόμο των «Σαρακατσάνων», που θ' ακο-

λουθήσουν, ελπίζουμε ότι, μέσα στα κεφάλαια της λαϊκής τέχνης, της λατρείας, της ζωής και της φιλολογίας, που μας δίνει σε προδιάγραμμα η συγγραφέας, ο 'Αϊ-Γιώργης κι η λατρεία του θα παρουσιαστούν πλουσιότεροι και πιο αποκαλυπτικοί. Όλοι οι τομείς της ζωής των Σαρακατσάνων θα φωτισθούν συμπληρωματικά. Ας ευχρηστούμε, η πολύτιμη αυτή έκδοση, να δει γρήγορα το φως².

Δημ. Σ. Λουκάτος

2. Η Αγγελική Χατζημιχάλη πέθανε το 1965. Δεν πρόφτασε να εκδώσει όλο το έργο της. Τα κατάλοιπα της βρίσκονται στα χέρια των παιδιών της, που όλο φροντίζουν, κι όλοι θα βοηθήσουμε, να δώσουν στο κοινό τα πολύτιμα στοιχεία που συγκέντρωσε. Για την ώρα (1987) δύσκολη έχει αποβεί η πραγματοποίηση. Στο μεταξύ, πέθανε και ο υιός, αρχιτ. Νίκος Χατζημιχάλης. Μια πρακτική λύση, για την κόρη Έρση Χατζημιχάλη, θα ήταν η φωτοτυπική δημοσίευση των καταλοίπων, με αυτούσια τα πολλά σημειώματα της Μητέρας της.

Δημ. Σ. Λουκάτος
«Πασχαλινά και της 'Ανοιξης»

Εκδόσεις: Φιλιππότση Β' έκδοση

Στο «Παλλάδιο»

Εκδήλωση του Ομίλου «ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ»

Κοινωνικός ο σκοπός της

Στην κατάμεστη αίθουσα του «Παλλαδίου» την Κυριακή 22 Απριλίου στις 7.30 το βράδυ, ο Λαογραφικός και

γονέων και φίλων των παιδιών με ειδικές ανάγκες και η εκδήλωση της 22)4 αφιερώθηκε σ' αυτά. Επίσης όλες οι

καλύτερες συνθήκες διαβίωσης.

Ο Όμιλος «ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ» με τα παιδιά του, έκανε μια αξιομί-

Χορευτικός Όμιλος «ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ» με τα παιδιά του τμήματα πραγματοποίησε μια εκδήλωση ιδιαίτερου ενδιαφέροντος.

Ο Όμιλος «ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ» έχει αποδείξει με έργα την έντονη ευαισθητοποίησή του στα προβλήματα των κοινωνικών ομάδων που παρουσιάζουν κάποια ιδιαιτερότητα. Έτσι έχει εμφανισθεί σε ιδρύματα ανιάτων, φυλακές, γηροκομεία, νοσοκομεία, στρατώνες κ.α.

Επομένως με προθυμία ανταποκρίθηκε στην έκκληση του Συλλόγου

εισπράξεις διατέθηκαν για τον παραπάνω Σύλλογο.

Στόχος της εκδήλωσης των παιδικών τμημάτων του Ομίλου «ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ» δεν ήταν μόνο η οικονομική αρωγή προς τα παιδιά με ειδικές ανάγκες αλλά κυρίως η ευαισθητοποίηση του Γιαννιώ-κων κοινού για τα προβλήματα και τις ανάγκες αυτών των παιδιών.

Είναι αναφαίρετο δικαίωμα κάθε παιδιού στη ζωή, στην εκπαίδευση, στη μόρφωση, στην ψυχαγωγία, στις

μητη προσφορά, για τα παιδιά.

Στο δύστρο προγράμμα 12 παιδικά τμήματα του Ομίλου, ηλικίας 5 - 13 χρόνων με πολύ κέφι, μεράκι και καμάρι παρουσίασαν με παραδοσιακές φορεσιές χορούς από την Ήπειρο, Θεσσαλία, Μακεδονία κ.α.

Στο τέλος το κοινό της πόλης μας με ενθουσιασμό χειροκροτούσε τα παιδάκια του Ομίλου «ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ», τα παιδιά τους και για την όμορφη εμφάνισή του και για τον άγιο σκοπό της εκδήλωσης.

ΕΠΟΙΚΟΔΟΜΗΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Γυμν. Ακαδημία - Όμιλος «Καλαρρυτίτες»

Η Γυμναστική Ακαδημία Σεργίων και συγκεκριμένα το τμήμα της των Παραδοσιακών Ελληνικών Χορών, στην προσπάθειά της για τοπική έρευνα των χορών, επισκέπτεται τις διάφορες περιοχές της χώρας μας.

Το τριήμερο 23, 24 και 25 Απριλίου η Γυμναστική Ακαδημία, με επικεφαλής την καθηγήτριά της κ. Πανοπούλου Πόπη, θα βρίσκεται στα Γιάννενα όπου θα συνεργασθεί με τον Λαογραφικό και Χορευτικό Όμιλο «ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ» στην αίθουσα του Πνευματι-

κού του Κέντρου (Λαμποβιτιάδη 3).

Ο Όμιλος «ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ» θα παρουσιάσει περίπου 40 Ηπειρώτικους χορούς, οι δε φοιτητές της Γυμν. Ακαδημίας θα επιδείξουν χορούς της Μακεδονίας, Ανατ. Ρωμυλίας και Θράκης.

Κατά το τριήμερο εργασίας, εκτός του βηματισμού των χορών, θα ανταλλάγουν απόψεις και θα γίνουν συζητήσεις για τη Λαογραφία των χορών, για το ύψος και το ήθος των, ακόμη και την εξέλιξή των.

Επιπλέον θα συζητηθούν θέματα που έχουν

σχέση με τις παραδοσιακές φορεσιές σε συνδυασμό με την αισθητική, τη λειτουργικότητα και την πρακτική στους παραδοσιακούς χορούς.

Προβλέπονται πολύ ικανοποιητικά και ουσιαστικά τα αποτελέσματα αυτής της συνεργασίας. Σ' αυτό εγγυώνται αφ' ενός μεν η άρτια επιστημονική κατάρτιση της καθηγήτριάς κ. Πανοπούλου και το έντονο ερευνητικό ενδιαφέρον των φοιτητών της, αφ' ετέρου δε η πολύχρονη, μεθοδική, πολυερευνημένη και αναγνωρισμένη δουλειά του Ομίλου «Καλαρρυτίτες» και η τεράστια εμπειρία του από 45 Διεθνή Φεστιβάλ σ' όλες τις χώρες της Ευρώπης.

Στη σημερινή εποχή που τη χαρακτηρίζει ο καταναλωτισμός και η αδιαφορία, η προχειρότητα, η ανεπαιθότητα και η αμάθεια πολλών πολιτών, Συλλόγων, αποτελούν σοβαρό κίνδυνο αλλοίωσης και αλλοτρίωσης της Εθνικής μας Παράδοσης.

Γι' αυτό τέτοιες σοβαρές και υπεύθυνες συνεργασίες εργασίας όπως της Γυμν. Ακαδημίας Σεργίων και του Ομίλου «ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ» όχι μόνο είναι χρήσιμες, αλλά και επιβεβλημένες.

ΕΡΑΝΙΣΜΑΤΑ

— Έν τῇ κατὰ τὰ Ἰωάννινα ὁδῷ Παπά-ζογλου ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ κ. Στάθη Τσουρίδου εἰς ὅλος τοῖχος εἶνε κεκοσμημένος δι' ἐξαιρέτου παμμεγίστης τοιχογραφίας, ἀντιγράφου τῆς ἐν τῷ Βατικανῷ ζωγραφίας τοῦ 'Ραφαήλ τοῦ μεγάλου κατὰ τοῦ Μαξεντίου παρὰ τὴν Μουλθίαν γέφυραν. Εἶνε δ' αὕτη ἡ τοιχογραφία ἔργον τοῦ 'Αλεξάνδρου Λαμίου, γεννηθέντος ἐν Καλαρρύταις τῷ 1820. Ὁ Λάμιος ἐσπούδασε τὴν ζωγραφικὴν ἐν τῷ Πολυτεχνεῖῳ Ἀθηνῶν, ὅπου ἠρτίστευσε καὶ κατόθιν μετέβη πρὸς τελειοποίησιν τῶν σπουδῶν αὐτοῦ εἰς Παρίσιον, ἐκεῖθεν δὲ μετέβη εἰς 'Ρώμην περὶ τὸ 1852.

(Βλ. Σπυρ. Λάμπρου, 'Ἡπειρωτικά, Νέος Ἑλληνομνημῶν, ΙΑ, σελ. 55)

Γιὰ τὴν ἀντιγραφὴν: ΜΝΗΜΩΝ.